

Philosophia Ultima #2
De Mens Wordt Als Vrijheid Geboren.

Osho,
Ik heb u een keer horen zeggen dat misbruik van vrijheid schadelijk is.
Hoe kan vrijheid misbruikt worden?

Filosofen hebben altijd geloofd dat je levensweg van tevoren al vaststaat, dat in de mens bij de geboorte reeds is vastgelegd hoe hij zal worden. Net als een zaadje zit het hele programma al in hem; het gaat er nu alleen maar om dat het zich openbaart. Er bestaat geen vrijheid.

Dat was de opvatting van alle filosofen uit het verleden: dat de mens een bepaald lot heeft, een bestemming; jij gaat een bepaald type mens worden; dat ligt vast en het script bestaat al. Je bent je er niet bewust van – dat is een andere kwestie – maar wat je ook doet, jij bent niet die het doet, het wordt via jou gedaan door natuurlijke, onbewuste krachten, of door God.

Dit is de opvatting van de determinist, de fatalist. De hele mensheid heeft daar enorm onder geleden, omdat dit soort benadering betekent dat er geen mogelijkheid is van enigerlei radicale verandering. Aan de transformatie van de mens kan helemaal niets worden gedaan; alles gebeurt op de manier zoals het gebeurt.

Vanwege deze opvatting heeft het Oosten het meest geleden. Als je nergens iets aan kunt veranderen, ga je alles accepteren – slavernij, armoede, ellende; je moet het accepteren. Het is geen kwestie van begrip, het is geen kwestie van gewaarszijn; het is niet wat Gautama de Boeddha "suchness" noemt, *tathata* (het is zoals het is). Het is gewoon wanhoop en hopeloosheid dat zich hult in mooie woorden. Maar de consequentie zal rampzalig zijn.

Je kunt het in India in zijn meest voortgeschreden vorm zien: de armoede, de bedelaars, de ziektes, de invaliden, de blinden. En niemand besteedt er aandacht aan want zo is het leven, zo is het leven altijd geweest en zo zal het leven altijd zijn. Een soort lethargie sijpelt door tot in het diepst van de ziel.

Maar de hele benadering is fundamenteel verkeerd. Het is een troost, niet een ontdekking. Het is een manier om je wonden te verbergen – het is een rationalisatie. En als rationalisaties je werkelijkheid gaan verbergen is het onvermijdelijk dat je in steeds donkerder sferen belandt.

Ik zal je zeggen dat je levensweg niet van tevoren vaststaat; in tegendeel, je levensweg ontstaat uit je leven. De mens is het enige wezen op aarde dat vrijheid bezit. Een hond wordt geboren als een hond, zal leven als een hond en zal sterven als een hond; er is geen vrijheid. Een roos zal een roos blijven; er is geen mogelijkheid tot transformatie – het kan geen lotus worden. Er is geen keus, er is helemaal geen vrijheid. Hierin is de mens totaal verschillend. Dit is de waardigheid van de mens, zijn speciale plaats in het bestaan, zijn uniekheid.

Daarom zeg ik dat Charles Darwin ongelijk heeft, omdat hij de mens indeelt bij andere dieren; aan het fundamentele verschil heeft hij zelfs geen aandacht besteed. Het fundamentele verschil is: alle dieren worden geboren met een programmering, alleen de mens wordt geboren zonder een programmering. De mens wordt geboren als een *tabula rasa*, een schone lei; er staat niets op geschreven. Alles wat je erop wilt hebben, moet je er zelf op schrijven; het zal jouw schepping zijn. De mens is niet alleen vrij – ik zeg dat de mens vrijheid is. Dat is zijn essentiële kern, dat is zijn eigenlijke ziel. Op het moment dat je de mens vrijheid onthoudt, heb je hem de meest kostbare schat ontnomen, zijn wezenlijke koninkrijk. Dan is hij een bedelaar en zit hij in een veel ellendiger situatie dan andere dieren, omdat zij tenminste nog een bepaalde programmering hebben. Dan is de mens eenvoudigweg verloren.

Als eenmaal begrepen wordt dat de mens *als* vrijheid wordt geboren, dan openen zich alle dimensies tot groei. Dan hangt het van jou af wat er van je wordt, wat er niet van je wordt. Het zal je eigen schepping zijn. Dan wordt het leven een avontuur – niet een openbaring maar een avontuur, een zoektocht, een ontdekking. De waarheid zit niet al in je, je moet hem creëren. In zekere zin creëer je jezelf ieder moment.

Als je de theorie van de lotsbestemming accepteert, is dat ook een daad van beslissen over je leven. Door fatalisme te accepteren heb je het leven van een slaaf gekozen – het is jouw keus. Jij hebt gekozen in een gevangenis te gaan zitten, jij hebt gekozen geketend te zijn, maar het blijft jouw keus. Je kunt uit die gevangenis gaan.

Dat is precies wat sannyas is: je vrijheid accepteren. Natuurlijk zijn mensen bang om vrij te zijn, omdat vrijheid riskant is. Je weet nooit hoe iets zal uitwerken, waar je uitkomt, wat het uiteindelijk resultaat van alles zal zijn. Als je niet volgens een patroon leeft, rust de hele verantwoordelijkheid op jou. Je kunt de verantwoordelijkheid niet op een ander zijn schouders leggen. Uiteindelijk zul je volledig verantwoordelijk voor jezelf in het leven staan, wat je ook bent, wie je ook bent. Je kunt je er niet aan onttrekken, je kunt er niet aan ontsnappen. Dat is de angst. Mensen hebben vanuit deze angst allerlei deterministische opvattingen gekozen.

En het is een vreemde zaak: de gelovigen en de ongelovigen zijn het maar op één punt eens, namelijk dat er geen vrijheid is. Op elk ander punt zijn zij het oneens, maar het is merkwaardig dat zij op één punt overeenstemming hebben. De communisten zeggen dat zij atheïsten zijn, ongelovigen, maar zij zeggen dat de mens wordt bepaald door de sociale, economische en politieke situaties. De mens is niet vrij; het menselijk bewustzijn wordt bepaald door krachten van buitenaf. Het is dezelfde logica! Je kunt de economische structuur de kracht van buitenaf noemen; Hegel noemt het Historie – en zie, met een hoofdletter H – en de religieuze mensen noemen het God; weer is het woord met een hoofdletter G. God, historie, economie, politiek, maatschappij – allemaal krachten van buitenaf. Maar ze zijn het allemaal over één ding eens: dat je niet vrij bent. Hierin verschilt een werkelijk authentiek religieus mens.

Ik zeg jullie dat je absoluut vrij bent, onvoorwaardelijk vrij. Ga de verantwoordelijkheid niet uit de weg; vermijden helpt niet. Hoe eerder je het accepteert hoe beter, omdat je dan onmiddellijk aan jezelf kunt gaan werken. En op het moment dat je aan jezelf vorm en inhoud geeft, ontstaat er grote vreugde, en als jij jezelf hebt gevormd, zoals *jij* het wilde, is er enorme voldoening - precies als wanneer een schilder zijn schilderij af heeft, de laatste penseelstreek, en een grote voldoening in zijn hart naar boven komt. Een taak die je goed hebt volbracht, scheidt grote vredigheid. Je voelt dat je betrokken bent geweest bij God.

God is de schepper en creatief zijn is het enige gebed, omdat je alleen door creativiteit deel hebt in het Goddelijke; er is geen andere manier om er deel aan te hebben. Over God hoef je niet na te denken, je moet op enigerlei manier betrokken zijn. Je kunt geen toeschouwer zijn, je kunt alleen maar een deelnemer zijn; alleen dan zul je er het mysterie van proeven. Een schilderij maken, een gedicht maken, muziek componeren is niets vergeleken met het vormen van jezelf, met het ontwikkelen van je bewustzijn, met het scheppen van de kern van je wezen.

Maar mensen zijn bang geworden, en er zijn redenen om bang te zijn. De eerste is: het is riskant, omdat jij alleen verantwoordelijk bent. Ten tweede: de vrijheid kan worden misbruikt, omdat je het verkeerde kunt kiezen. Vrijheid betekent dat je het goede of het verkeerde kan kiezen; als je alleen maar de vrijheid hebt het goede te kiezen, is het geen vrijheid.

Dan is het net als toen Ford zijn eerste auto's maakte – die waren allemaal zwart. En hij had de gewoonte zijn klanten mee te nemen naar de showroom en tegen ze te zeggen: "Je kunt elke kleur kiezen, als het maar zwart is!"

Maar wat is dat voor vrijheid? *Op voorwaarde* dat het juist is, *op voorwaarde* dat het overeenkomt met De Tien Geboden, *op voorwaarde* dat het overeenkomstig de Gita is of de Koran, *op voorwaarde* dat het overeenstemt met wat Boeddha, Mahavira, Zarathustra zei. Dan is het helemaal geen vrijheid. Vrijheid betekent fundamenteel, betekent intrinsiek dat je beide kunt doen: het goede kiezen of het verkeerde.

En het gevaar is – en vandaar de angst – dat het verkeerde altijd gemakkelijker is. Het verkeerde is als het afdalen van een heuvel en het goede is als het beklimmen van een heuvel. De heuvel op is moeilijk, zwaar; en hoe hoger je gaat, hoe zwaarder het wordt. Maar de heuvel af is heel gemakkelijk; je hoeft niets te doen, de zwaartekracht doet alles voor je. Je kunt gewoon als een steen van de

heuveltop naar beneden rollen en de steen zal tot onder aan de heuvel komen; je hoeft niets te doen. Maar als je wilt groeien in bewustzijn, als je wilt groeien in de wereld van schoonheid, waarheid, gelukzaligheid, verlang je naar de hoogst mogelijke pieken en dat is zeker moeilijk. Ten tweede is het gevaar te vallen groter naarmate je hoger komt, omdat het pad smal wordt en je aan alle kanten omgeven wordt door donkere dalen. Een enkele verkeerde stap en je zult gewoon in de afgrond verdwijnen, je zult verloren zijn. Het is gerieflijker, gemakkelijker op vlak terrein te lopen en je geen zorgen te maken over het hoogteverschil.

Vrijheid geeft je de mogelijkheid lager dan de dieren te zakken of boven de engelen uit te stijgen. Vrijheid is een ladder: de ene kant van de ladder gaat naar de hel, de andere kant reikt tot in de hemel. Het is *dezelfde* ladder; aan jou de keus, jij moet de richting bepalen. Voor mij is het zo, dat als je niet vrij bent, jij je onvrijheid niet kunt misbruiken; onvrijheid kan niet worden misbruikt. De gevangene kan zijn situatie niet misbruiken – hij is geketend, hij is niet vrij om te bepalen wat hij wil doen. En dat is de situatie van alle andere dieren behalve de mens: zij zijn *niet* vrij. Zij zijn geboren om een bepaald soort dier te zijn – en zij zullen zo ook worden. In feite zorgt de natuur ervoor; van hen wordt *niet* gevraagd iets te doen. Er zit geen uitdaging in hun leven. Alleen de mens moet de uitdaging, de grote uitdaging onder ogen zien. En heel weinig mensen hebben ervoor gekozen risico's te nemen, naar hoogten te gaan, hun uiterste toppen te ontdekken. Maar een paar – de Boeddha, de Christus – maar heel weinig; je kunt ze op de vingers van je hand tellen. Waarom heeft de hele mensheid er niet voor gekozen om dezelfde staat van gelukzaligheid te bereiken als Boeddha, dezelfde staat van liefde als Christus, dezelfde staat van het leven vieren als Krishna? Waarom? Om de eenvoudige reden dat het gevaarlijk is zelfs maar te verlangen naar die hoogten; het is beter er niet aan te denken. En de beste manier er niet aan te denken is te accepteren dat vrijheid niet bestaat – je bent van tevoren al bepaald; voor je geboorte is een bepaald script aan je overhandigd en je hoeft er alleen maar naar te leven.

Hoe kan vrijheid worden misbruikt?

Alleen vrijheid kan worden misbruikt, slavernij kan niet worden misbruikt. Daarom zie je tegenwoordig zoveel chaos in de wereld. Het is nooit zo erg geweest om de eenvoudige reden dat de mens minder vrij was. Je ziet meer chaos in Amerika dan in Rusland gewoon omdat de mensen in Rusland niet vrij zijn om te kiezen. In Amerika genieten ze de grootste vrijheid die ooit heeft bestaan, waar dan ook in de wereld en op welk moment ook in de historie. Altijd als er vrijheid is, barst de chaos los, maar die chaos is het waard, omdat alleen uit die chaos sterren worden geboren. Mijn sannyasins zullen over de hele wereld worden gehaat, zullen over de hele wereld worden veroordeeld, om de eenvoudige reden dat ze er voor gekozen hebben een leven van vrijheid te leven. En ik geef jullie geen enkele discipline, omdat iedere discipline een subtiele vorm van slavernij is. Ik geef jullie geen enkel gebod, omdat welke geboden ook, door iemand anders van buitenaf opgelegd, je tot een gevangene zullen maken, je in slavernij zullen brengen.

Ik leer je alleen maar hoe je vrij moet zijn en laat je dan aan jezelf over om te bepalen wat je met je vrijheid wilt doen. Als je lager wilt zakken dan de dieren, is dat jouw beslissing en je hebt volledig het recht dat te doen, omdat het jouw leven is. Als je in die zin een besluit neemt, dan is dat jouw voorrecht. Maar als je vrijheid en de waarde ervan begrijpt, zul je niet gaan afglijden; je zult niet lager dan de dieren zakken, je zult boven de engelen gaan uitstijgen.

De mens is geen gesloten eenheid, hij is een brug – een brug tussen sferen van eeuwigheid: het dierlijke en het Goddelijke, het onbewuste en het bewuste. Groei in bewustzijn, groei in vrijheid, neem elke stap op grond van je eigen keus; creëer jezelf. Een sannyasin is iemand die zichzelf creëert en daarvoor de volledige verantwoordelijkheid neemt.

Osho, wat is spiritualiteit? En wat is verlichting? De mind is als een aap. Hoe meer iemand probeert de indrukken uit te wissen die hij in zich draagt, hoe meer nieuwe hij gaat verzamelen.

Osho, kunt u mij alstublieft een weg wijzen?

G. D. Murthi

Je hebt veel vragen tegelijk gesteld. Het eerste wat je moet begrijpen is: je vragen zijn niet authentiek, ze zijn niet van jou; ze komen voort uit je Indiase conditionering. Je vraagt: *Wat is spiritualiteit?*

Allereerst zou je moeten vragen: 'Wie ben ik?' Eerst zou je moeten vragen: "Wat is dit bewustzijn in mij?" Maar we maken van een existentiële vraag een filosofische. En het existentiële wordt vergeten, en het filosofische wordt erg belangrijk: "Wat is spiritualiteit?"

Spiritualiteit is niet iets dat gedefinieerd kan worden, is niet iets waarop een antwoord gegeven kan worden. Het is iets dat je moet onderzoeken. En het juiste begin is niet zulke domme vragen te stellen; begin met iets verstandigs. Vraag: "Wie ben ik?"

En ik kan die vraag niet beantwoorden; je moet binnenin jezelf de vraag stellen: "Wie ben ik?" Blijf die vraag gebruiken als een instrument om binnenin je wezen te graven. Net zoals iemand een put graaft, moet je een put graven in jezelf, omdat er vele lagen van conditionering zijn, vele lagen van kennis. Tenzij je al die lagen eruit hebt gegooid, zul jij je eigen wezen, je eigen kern, niet leren kennen. En het Indiase denken is in de hele wereld het meest verrot omdat dit het oudste is in de wereld. Het heeft tenminste tienduizend jaar bestaan – het is vergeten hoe het moet sterven. Het weet niet hoe het moet leven, het is vergeten dood te gaan. Het bevindt zich in een soort niemandsland, het ademt in een soort coma, niet dood, ook niet levend.

En het stelt grote vragen, maar die vragen komen voort uit geleende kennis.

Wat is spiritualiteit? Wat is verlichting?

Allemaal gelul! Er bestaat geen spiritualiteit, er bestaat geen verlichting. Als je dit kent ben je verlicht. Alleen maar gewoon zijn, het meest alledaagse bestaan met een buitengewone intensiteit, met passie, leven – genieten, liefhebben, dansen, zingen, creëren – dat is verlichting.

Maar jij bent kennelijk op zoek naar een of ander esoterisch antwoord. Ik ben tegen alle esoterische dingen.

Een van mijn sannyasins, Almasta, heeft gevraagd: 'Osho, wilt u alstublieft een paar heel esoterische vragen voor mij beantwoorden?' Maar haar vragen zijn prachtig, veel mooier dan wat G.D. Murthi vraagt: *Wat is spiritualiteit? En wat is verlichting?* En dan komt je kennis onmiddellijk om de hoek kijken:

De mind is als een aap.

Alsof jij weet wat de mind is! Als je weet wat de mind is, zul je deze vragen niet stellen, want op het moment dat iemand zijn eigen mind kent, heeft hij zijn eigen ziel ook ontdekt – onmiddellijk, ogenblikkelijk; dat gebeurt tegelijkertijd. Als iemand weet wat zijn mind is, weet hij wat verlichting is, omdat verlichting een staat is van no-mind. Als jij weet: "Dit is de mind," ben je dat *onmiddellijk* niet meer, ben je erbuiten getreden. Jij bent gewoon gewaarzijn en dat gewaarzijn is verlichting.

G.D. Murthi, je vragen zijn dus echt esoterisch. Almasta's vragen zijn veel mooier – kleine vragen maar belangrijk.

Zij vraagt eerst:

Hoeveel politici zijn nodig om een gloeilamp in te schroeven?

Dat is nu spiritualiteit! Maar één, Almasta – ze houden er niet van samen met anderen in de belangstelling te staan.

Haar tweede vraag:

Hoeveel Indiërs zijn nodig om een gloeilamp in te schroeven?

Zevenhonderd miljoen, Almasta en geen enkele persoon minder – heel India om tot God te bidden dat de oude lamp het weer zal doen.

Haar derde vraag is:

Hoeveel katholieken zijn nodig om een gloeilamp in te schroeven?
Twee, Almasta – één om de lamp erin te schroeven en één om het te berouwen.

Haar vierde vraag:

Hoeveel atoomfysici zijn nodig om een gloeilamp in te schroeven?
Tenminste vijftig, Almasta – één om de lamp erin te schroeven en negenenviertig om uit te zoeken wat er met de oude lamp gedaan moet worden.

Haar vijfde vraag:

Hoeveel Italianen zijn nodig om een gloeilamp in te schroeven?
Maar één, Almasta – maar verwacht geen resultaat.

Haar zesde vraag:

Hoeveel muizen zijn nodig om een gloeilamp in te schroeven?
Twee, Almasta – maar twee, en je kunt ook altijd resultaat verwachten.

Haar zevende vraag:

Wat is het verschil tussen een zwangere vrouw en een gloeilamp?
Je kunt de lamp er weer uitschroeven, Almasta.

Haar achtste vraag:

Hoeveel Rajneesh sannyasins zijn nodig om een gloeilamp in te schroeven?
Vijfduizend plus één, Almasta: één om de lamp erin te schroeven – zijn naam is Haridas – en de andere vijfduizend om het grote gebeuren te vieren.

En haar negende en laatste vraag is:

Hoeveel Osho's zijn nodig om een gloeilamp in te schroeven?
Geen één, Almasta... in stilte zitten en niets doen, het voorjaar komt en de lamp schroeft zichzelf erin.

Dit is veel mooier dan jouw domme vraag, G.D. Murthi, die spiritueel lijkt. Jij denkt dat je iets geweldigs vraagt:

Wat is spiritualiteit?

Nog nooit van gehoord!

En wat is verlichting?

Hoe zou ik dat moeten weten? Jij schijnt alles te weten!

De mind is als een aap.

Hoe meer iemand probeert de indrukken uit te wissen die hij in zich meedraagt, hoe meer nieuwe hij gaat verzamelen.

Stop dan met uitwissen! Waarom ga je dan door met uitwissen? Als je dit allemaal weet, dat *hoe meer iemand probeert de indrukken uit te wissen die hij met zich meedraagt, hoe meer nieuwe hij gaat verzamelen*, wis dan de oude niet uit. Stop gewoon met uitwissen en er zullen geen nieuwe meer bijkomen, en je zult verlicht zijn. Het is zo eenvoudig! Verlichting is zo een eenvoudig iets dat ik mij soms afvraag hoe mensen er in slagen *niet* verlicht te zijn. Het is werkelijk moeilijk om dat klaar te spelen, omdat verlichting een natuurlijk verschijnsel is. Jullie zijn verlicht *geboren*! Jullie zijn als Boeddha's *geboren*!

Maar op het moment dat je gaat vragen: "Wat is verlichting en hoe word ik verlicht?" zit je in de rotzooi. Het is alsof een man vraagt: "Wat is het een man te zijn? *Hoe* word je een man?" Nu zit hij in de rotzooi. Al wat hij nodig heeft, is voor een spiegel gaan staan en zien dat hij al een man is.

Meditatie is alleen maar een spiegel. Je staat naakt tegenover jezelf en plotseling begin je te lachen. Je ziet er naakt voor een spiegel zo dwaas uit. Dat is de grootste grap van alles. Als je jezelf eenmaal

naakt ziet, volkomen naakt, ben je verlicht. Kleed jezelf gewoon uit... en je draagt veel kleren, lagen kleren. Als je één kledingstuk uitdoet, komt er een ander tevoorschijn; trek dat uit en er komt weer een kledingstuk te voorschijn.

Je bent als een ui, en meditatie is niets anders dan het proces van de ui schillen. Natuurlijk zullen er een paar tranen in je ogen komen! Ga door met de ui te pellen, schil na schil, en uiteindelijk houd je in je handen niets over. En Gautama Boeddha heeft gezegd dat dit het moment is dat je weet wie je bent – als je niets in je handen overhoudt, helemaal niets, als je handen vol leegte zijn, de hele ui verdwenen is en tegelijk ermee alle tranen verdwenen zijn – gewoon pure leegte.

Maar het zal moeilijk voor je zijn. Je kennis, je geleerdheid zal problemen voor je opleveren.

Je vraagt:

Osho, kunt u mij alstublieft een weg wijzen?

Ik kan je een weg wijzen, maar waar wil jij naar toe? Ik weet niet waar jij naartoe wilt!

Je vraagt aan mij...

Wijs mij alstublieft een weg?

Waar heen? Wil je naar Timboektoe of naar Tokio? Waar wil je naar toe? Jou kan de weg worden gewezen, maar het werkelijke probleem is dat verlichting gebeurt als je stopt met ergens naartoe te gaan, noch naar Timboektoe noch naar Tokio – als jij ophoudt met weggaan, als je gewoon in rust bent in je eigen wezen, nergens naar op weg, zelfs geen beweging, geen wens om ergens te komen, geen wens om iets te bereiken.

Je zit vol met wensen: je wilt spiritueel worden, je wilt verlicht worden. Je naam is G.D. Murthi; je wilt gewoon dat er een O tussen de G en de D komt te staan. Dat is alles wat je wilt: hoe God Murthi te worden. Alleen de O ontbreekt; je kunt het er zelf bijschrijven! Dat is geen probleem. Wie kan het jou beletten? Maak er G-O-D van.

Maar die O betekent ook nul, en als het je lukt een nul te zijn, gewoon een leegte, ben je er, heb je het gevonden. Er is geen weg die er naartoe leidt; alle wegen zijn misleidend. Een weg als zodanig zal je misleiden, omdat een weg betekent dat je verder bij jezelf vandaan gaat – een weg haalt je altijd weg. Er is geen weg om bij jezelf te komen – daar ben je al. Je hoeft daar niet te komen. Houd gewoon op met die fantasieën van ergens naartoe moeten, van spiritueel worden, van religieus worden, van verlichting bereiken, *nirvana*, *samadhi* – houd gewoon op met al die nonsens. Wees gewoon in rust binnenin jezelf, thuis, op je gemak, ontspannen... en op *dit* zelfde moment, nu en hier, ben je verlicht!

Je wordt hier elke morgen verlicht, en je vergeet het weer. En ik maak geen grapje – dit is zo! Ik maak je elke dag verlicht, maar jij komt weer in de rotzooi, jij laat weer stof om je heen opwaaien. Je wordt bang: “Wat gebeurt er? Ben ik verlicht geworden?” En dat is het begin van het laten opwaaien van het stof en de stofwolk en de rook: “Ben ik verlicht geworden? Wat moet ik nu doen? Waar moet ik heen? En als mijn vrouw het te weten komt zal ze problemen maken. Het is beter alles te vergeten voor ik thuiskom.” Tegen de tijd dat je thuis komt ben je niet meer verlicht. Je slaat weer dezelfde weg in, met de staart tussen je benen, bang, want als jij werkelijk verlicht bent, zul je, als je thuis komt, brullen als een leeuw. Probeer het vandaag maar, en de hele buurt zal weten dat jij verlicht bent geworden! Je vrouw zal natuurlijk uitroepen: “Hou je kop! Word niet zo snel verlicht! Wacht! Laat je kinderen eerst opgroeien, laat ze eerst trouwen. En verlichting is voor de oude dag als je gepensioneerd bent; dit is niet het moment. Laat het onmiddellijk ophouden – genoeg is genoeg!” Verlichting is een eenvoudig verschijnsel: gewoon ademen, in rust zijn, niets doen, en je bent in stilte en het denken houdt op. Precies op dit moment... is er enige vorm van denken?... Al het denken is verdwenen. Waar zijn de apen?

Maar deze zogenaamde Indiase *mahatma's* blijven de mensen vertellen: “Het denken is als een aap.” En jij luistert ernaar en jij gaat het herhalen als een grammofonplaat: “Het denken is als een aap” En jij blijft de aapgod *Hanuman* aanbidden om te bewijzen dat de mahatma's natuurlijk gelijk hebben.

“Als het denken niet als een aap is, waarom aanbid ik dan deze aap? Ik moet wel een aap zijn!” En dan komt Charles Darwin zeggen dat je van de apen afstamt, dus je denken is niet alleen als een aap, ook je lichaam is als een aap. En je weet niet wat spiritualiteit is, dus al wat er is overgebleven... het lichaam is als een aap, het denken is als een aap, dus twee apen en dat is genoeg om dingen tot stand te brengen!

Vergeet alles over die spiritualiteit en verlichting. Wees ontspannen in je dagelijks leven. Eet als je honger hebt, drink als je dorst hebt, ga slapen als je voelt dat je slaap hebt, en sta vroeg in de morgen op als je voelt dat je voldoende bent uitgerust. Leef het dagelijks leven gewoon vreugdevol, leef van moment tot moment. Verlang niet naar iets geweldigs, ultiems, ver weg. Maak je niet druk over die andere wereld, het ongekende – deze wereld is meer dan je nodig hebt. Deze wereld is zo mooi, wie maakt zich druk over de andere wereld?

Mensen vragen mij: “Wat gebeurt er na de dood?” En ik vraag ze, “Probeer eerst te ontdekken wat er gebeurt *voor* de dood!” En ze kijken mij aan alsof ik een grapje maak. Ik maak nooit grapjes, ik vertel je gewoon de waarheid! Maar omdat je nog niet genoeg hebt van je wensen en verlangens, luister je niet naar de waarheid.

Twee vertegenwoordigers stonden samen aan een bar, een klein eindje bij een dronkaard vandaan die moeite had op de been te blijven en zijn glas recht te houden. De mannen kletsten over hun werk toen één van hen een zeer onaangename geur rook.

“He Joe,” onderbrak hij, “ruik jij stront!”

De andere vertegenwoordiger snoof en knikte, terwijl hij met zijn vingers zijn neusgaten dichthield. “Ik denk dat het bij die oude dronkaard daar vandaan komt,” zei hij.

De eerste vertegenwoordiger liep naar de dronkaard toe. “Excuseer mij,” zei hij, “er hangt hier een vieze lucht. Heb jij in je broek gescheten.”

De dronkaard keek met een wazige blik over zijn glas naar hem op. “Yep,” kwijlde hij, “wazziz damee?”

Geschokt antwoordde de jonge vertegenwoordiger: “Wel, waarom ga je niet naar het toilet om je te wassen?”

De dronkaard keek weer op, dacht een ogenblik na, en zei toen beslist: “Omdat ik nog niet klaar ben!”

Dat is de narigheid – je bent nog niet klaar. Ga anders naar het toilet en was je en wees verlicht!. Wie houdt je tegen? Alleen wat wassen is nodig en die hele vieze lucht zal verdwijnen. Je bent welriekend geboren en je wordt vies. Het is jouw geweldige resultaat – je kunt het ongedaan maken!